

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ДӘҮЛӘТ СОВЕТЫ
КАРАРЫ

«Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексына һәм «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнарына административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзүгә вәкаләтле вазыйфай затлар исемлеген билгеләү буенча Татарстан Республикасының дәүләт вәкаләтләрен бирү хакында» Татарстан Республикасы Законының 1 статьясына үзгәрешләр кертү турында» 81-7 номерлы Татарстан Республикасы законы проекты хакында

Татарстан Республикасы Дәүләт Советы КАРАР БИРӘ:

Татарстан Республикасы Дәүләт Советының Законлылык һәм хокук тәртибе комитеты тарафыннан кертелгән «Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексына һәм «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнарына административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзүгә вәкаләтле вазыйфай затлар исемлеген билгеләү буенча Татарстан Республикасының дәүләт вәкаләтләрен бирү хакында» Татарстан Республикасы Законының 1 статьясына үзгәрешләр кертү турында» 81-7 номерлы Татарстан Республикасы законы проектын беренче укылышта кабул итәргә.

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы Рәисе

Казан шәһәре,
2025 елның 11 июне
№ 316-VII ДС

Ф.Х. Мөхәммәтшин

**Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексына
һәм «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекләреннән жирле үзидарә
органнарына административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзүгә
вәкаләтле вазыйфалар затлар исемлеген билгеләү буенча Татарстан
Республикасының дәүләт вәкаләтләреннән бирү хакында» Татарстан
Республикасы Законының 1 статьясына үзгәрешләр керту турында**

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗАКОНЫ

1 статья

Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексына (Татарстан Дәүләт Советы Жыйалма басмасы, 2006, № 12 (I өлеш); 2007, № 11; 2009, № 2, № 7 – 8 (I өлеш), № 9 – 10, № 12 (I өлеш); 2010, № 1 – 2, № 3, № 6 (I өлеш), № 7 (I өлеш), № 7 (II өлеш), № 10 (II өлеш); 2011, № 6 (I өлеш), № 8 (I өлеш), № 10 (I өлеш), № 11 (I өлеш); 2012, № 1, № 6 (I өлеш), № 7 (I өлеш), № 12 (I өлеш); 2013, № 1, № 2 (I өлеш), № 6 (II өлеш), № 7, № 10; 2014, № 1 – 2, № 5, № 6 (I өлеш), № 7; 2015, № 3, № 4, № 12 (I өлеш); 2016, № 5, № 7 – 8; Татарстан Республикасы законнары жыйнамасы, 2017, № 33 (I өлеш), № 55 (I өлеш), № 85 (I өлеш), № 94 (I өлеш); 2018, № 22 (I өлеш), № 83 (I өлеш); 2020, № 37 (I өлеш), № 87 (I өлеш); 2021, № 77 (I өлеш); 2022, № 49 (I өлеш), № 83 (I өлеш); 2023, № 27 (I өлеш), № 56 (I өлеш), 2024, № 56 (I өлеш), № 81 (I өлеш); 2025, № 1 (I өлеш), № 18 (I өлеш), № 29 (I өлеш) түбәндәгә үзгәрешләргә кертергә:

1) 2.6 статьяның 1 өлешендә «3.2 – 3.6» саннарыннан соң «, 3.16, 3.17, 3.19» саннарын өстәргә;

2) 3.6 статьяның 1 өлешендә «3.17 статьясында» сүзен «3.17, 3.19 статьяларында» сүзләренә алмаштырырга;

3) 3.16 статьяның икенче абзацын түбәндәгә редакциядә баян итәргә:
«гражданның – ике мең биш йөз сум, юридик затларга биш мең сум күләмдә административ штраф салына.»;

4) 3 бүлектә түбәндәгә эчтәлеккә 3.19 өстәргә:

«3.19 статья. **Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларынан
файдалану тәртибенә таләпләрне бозу**

Йөк транспорты чарасын арбадагы (контейнердагы) чәчелүчән йөкләрне, чүп-

чарны, жиңел тараны, киселгән агачларны, яфракларны брезент яисә башка материал белән капламыйча файдалануда чагылган жирле әһәмияттәге автомобиль юлларыннан файдалану тәртибенәң жирлекләр һәм шәһәр округлары территорияләрен төзекләндерү буенча муниципаль кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләрен бозган өчен –

гражданнарга – биш мең сум күләмәндә; юридик затларга илле мең сум күләмәндә административ штраф салына.»;

5) 7.4 статьяда «3.17,» саннарыннан соң «3.19,» саннарын өстәргә;

6) 8.1 статьяның 14 өлешендә «3.17,» саннарыннан соң «3.19,» саннарын өстәргә;

7) 8.3 статьяда «3.17,» саннарыннан соң «3.19,» саннарын өстәргә.

2 статья

«Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекләренәң жирле үзидарә органнарына административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзүгә вәкаләтле вазыйфай затлар исемлеген билгеләү буенча Татарстан Республикасының дәүләт вәкаләтләрен бирү хакында» 2010 елның 30 июлендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 1 статьясына (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2010, № 7 (II өлеш); 2013, № 2 (I өлеш), № 6 (II өлеш), № 10; 2014, № 7; 2015, № 3, № 4; Татарстан Республикасы законнары жыентыгы, 2017, № 55 (I өлеш); 2018, № 22 (I өлеш), № 83 (I өлеш); 2019, № 79 (I өлеш); 2020, № 37 (I өлеш), № 57 (I өлеш), № 87 (I өлеш); 2022, № 49 (I өлеш), № 83 (I өлеш); 2023, № 56 (I өлеш), № 81 (I өлеш); 2025, № 18 (I өлеш), «3.14 – 3.17,» саннарыннан соң «3.19,» саннарын өстәп, үзгәреш кертәргә.

3 статья

Әлеге Закон басылып чыккан көненнән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Рәисе

**«Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексына
һәм «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә
органнарына административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзүгә
вәкаләтле вазыйфаи затлар исемлеген билгеләү буенча Татарстан
Республикасының дәүләт вәкаләтләрен бирү хакында» Татарстан
Республикасы Законының 1 статьясына үзгәрешләр кертү турында» Татарстан
Республикасы законы проектына аңлатма**

«Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексына
һәм «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә
органнарына административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзүгә вәкаләтле
вазыйфаи затлар исемлеген билгеләү буенча Татарстан Республикасының дәүләт
вәкаләтләрен бирү хакында» Татарстан Республикасы Законының 1 статьясына
үзгәрешләр кертү турында» Татарстан Республикасы законы проекты
административ хокук бозулар турындагы Татарстан Республикасы законнарын
камилләштерү максатыннан эшләнде.

Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексына
үзгәрешләр кертү түбәндәгеләргә бәйле рәвештә барлыкка килде:

1. Хәзерге вакытта Административ хокук бозулар турында Татарстан
Республикасы кодексының гамәлдәге редакциясендә түләүле муниципаль
парковкалардан файдалану тәртибен бозган өчен 3.16 статьяда физик затлар өчен
дә, юридик затлар өчен дә 2500 сум күләмендә бер төрле административ штраф
каралган.

3.16 статьяга үзгәреш кертеп, физик һәм юридик затлар арасында
жаваплылыкны бүлү тәкъдим ителә. Физик затлар өчен штраф күләме элеккеге
күләмдә – 2500 сум, юридик затлар өчен 5000 сум күләмендә тәкъдим ителә.

Хәзерге вакытта транспорт чарасын түләүле муниципаль парковкага куйган
өчен түләмәгән очракта штраф күләме 2500 сум тәшкил итә, бу икътисадый яктан
отышлы түгел. Статистика мәгълүматлары нигезендә, Казан шәһәрində 3.16 статья
буенча жаваплылыкка тартылган юридик затларның 80 проценты кече һәм урта
эшкуарлык субъектлары категориясенә карый һәм, Административ хокук бозулар
турында Россия Федерациясе кодексының 4.1² статьясы нигезләмәләренә таянып,
1250 сум күләмендә штраф түли. Алар шәһәр үзәгендә иң кирәкле урыннарны көне
буге биләп, башкаларны машина кую мөмкинлегеннән мәхрүм итә.

Моннан тыш, юридик затлар, кагыйдә буларак, хужалык эшләре белән
шөгыльләнә, транспорт чарасы алар өчен керем алу чыганагы булып тора һәм алар
машина йөртүчеләрнең эшен тиешле рәвештә оештыру мөмкинлегенә дә ия. Шуңа
бәйле рәвештә аларның жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнгән парковка
кагыйдәләрен бозуы зуррак жаваплылык билгеләүне таләп итә.

Тәкъдим ителә торган закон проекты шундый хокук бозуларны
профилактикалауга юнәлдерелгән.

2. Бүгенге көндә чәчелүчән йөкләрне, чүп-чарны, жиңел тараны, киселгән
агачларны, яфракларны брезент яисә башка материал белән капламыйча ташыганга
муниципаль берәмлекләрне төзекләндерү кагыйдәләре таләпләрен бозган өчен

КоАП РТ 3.6 статьясындагы 1 өлеше нигезендә административ жаваплылык каралган (жирлекләр һәм шәһәр округлары территорияләрен төзекләндерү буенча муниципаль кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләрне бозу).

Шул ук вакытта әлеге статьяда гражданнарга кисәтү ясау яисә 2000 алып 3500 кадәр, юридик затларга 200 000 алып 500 000 кадәр административ штраф каралган.

Йөкне капلامыйча ташучыларның күбесен юридик затлар тәшкил итә.

Күрсәтелгән хокук бозуларның жәмгыять өчен куркынычлылык дәрәжәсен исәпкә алып, гадел һәм дөрес административ жаваплылык билгеләү максатларында закон проекты белән аны аерым состав итеп карау тәкъдим ителә.

Әйтелгәннәрдән чыгып, Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексына жирле әһәмияттәге автомобиль юлларынан файдалану тәртибенә таләпләрне бозу турында яңа – 3.19 статья өстәлә. Аның нигезендә йөк транспорты чарасын арбадагы (контейнердагы) чәчелүчән йөкләрне, чүп-чарны, жиңел тараны, киселгән агачларны, яфракларны брезент яисә башка материал белән капلامыйча файдалануда чагылган жирле әһәмияттәге автомобиль юлларынан файдалану тәртибенәң жирлекләр һәм шәһәр округлары территорияләрен төзекләндерү буенча муниципаль кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләрен бозган өчен гражданнарга – биш мең сум күләмендә; юридик затларга илле мең сум күләмендә административ штраф салу тәкъдим ителә.

Шулай ук фотога һәм кинога төшерү, видео яздыру буенча махсус функцияләре булган автомат режимда эшләүче техник чаралар яисә фото, кино төшерү һәм видео яздыру жайланмалары теркәгән административ хокук бозулар өчен беркетмә төземи генә административ жаваплылыкка тартуның гадиләштерелгән тәртибе дә карала.

«Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнарына административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзүгә вәкаләтле вазыйфаи затлар исемлеген билгеләү буенча Татарстан Республикасының дәүләт вәкаләтләрен бирү хакында» Татарстан Республикасы Законына да шундый ук үзгәрешләр кертелә.

Закон проектын гамәлгә ашыру Татарстан Республикасы бюджет системасы бюджетларынан өстәмә чыгымнар таләп итми.

**«Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексына
һәм «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә
органнарына административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзүгә
вәкаләтле вазыйфалар затлар исемлеген билгеләү буенча Татарстан
Республикасының дәүләт вәкаләтләрен бирү хакында» Татарстан
Республикасы Законының 1 статьясына үзгәрешләр кертү турында» Татарстан
Республикасы законын кабул итүгә бәйлә рәвештә үз көчләрен югалткан дип
танылырга, туктатылып торырга, үзгәрешләр кертелергә яки кабул ителергә
тиешле Татарстан Республикасы законнары һәм
башка норматив хокукий актлары
ИСЕМЛЕГЕ**

«Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексына
һәм «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә
органнарына административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзүгә вәкаләтле
вазыйфалар затлар исемлеген билгеләү буенча Татарстан Республикасының дәүләт
вәкаләтләрен бирү хакында» Татарстан Республикасы Законының 1 статьясына
үзгәрешләр кертү турында» Татарстан Республикасы законын кабул итүгә бәйлә
рәвештә Татарстан Республикасы законнарын үз көчләрен югалткан дип тану,
туктатып тору, үзгәрешләр кертү яки кабул итү таләп ителми.

**«Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексына
һәм «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә
органнарына административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзүгә
вәкаләтле вазыйфай затлар исемлеген билгеләү буенча Татарстан
Республикасының дәүләт вәкаләтләрен бирү хакында» Татарстан
Республикасы Законының 1 статьясына үзгәрешләр кертү турында»
Татарстан Республикасы законы проектын
ФИНАНС-ИКТЫСАДЫЙ НИГЕЗЛӘУ**

«Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексына
һәм «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә
органнарына административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзүгә вәкаләтле
вазыйфай затлар исемлеген билгеләү буенча Татарстан Республикасының дәүләт
вәкаләтләрен бирү хакында» Татарстан Республикасы Законының 1 статьясына
үзгәрешләр кертү турында» Татарстан Республикасы законы кабул итү Татарстан
Республикасы бюджетыннан өстәмә финанс белән тәмин итүне таләп итми.